

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о статусу препорука датих
приликом финансијске ревизије
Јавне установе Национални парк „Козара“ Приједор
за 2018. годину**

Број: ИП007-22

Бања Лука, 21.07.2022. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ О СТАТУСУ ПРЕПОРУКА ДАТИХ ПРИЛИКОМ ФИНАНСИЈСКЕ РЕВИЗИЈЕ ЈАВНЕ УСТАНОВЕ НАЦИОНАЛНИ ПАРК "КОЗАРА" ПРИЈЕДОР ЗА 2018. ГОДИНУ (НАЛАЗИ)	3
	1. Увод	3
	2. Провођење препорука из предметног извјештаја	4
	2.1. Проведене препоруке	4
	2.2. Дјелимично проведене препоруке	5
	2.3. Нереализоване препоруке.....	7
	3. Закључак.....	8

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Предмет

Предмет овог ревизијског ангажмана је провјера провођења препорука датих у Извјештају оведеној финансијској ревизији Јавне установе Национални парк „Козара“ Приједор за период 01.01-31.12.2018. година (број: РВ060-19) и документације која поткрепљује проведеноност препорука кроз независни ангажман ради пружања увјеравања ограниченог степена о статусу препорука датих у ревизијском извјештају.

Одговорност руководства за провођење препорука

Директор је одговоран за припрему програма провођења датих препорука, за провођење датих препорука и извјештавање о проведеним препорукама.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо закључак о увјеравању ограниченог степена на основу проведених активности које поткрепљују извјештај о провођењу препорука. Провјеру статуса датих препорука смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске, ISAE 3000 - Ангажовања на основу којих се пружа увјеравање, која не спадају у ревизију или преглед финансијских информација и ISSAI стандардима ревизије релевантним за овај ангажман. Овим стандардима се налаже да поступамо у складу са етичким захтјевима и да ангажман увјеравања планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у ограниченом степену, увјеримо у статус датих препорука, односно да ли су дате препоруке проведене у складу са очекивањима извршене ревизије.

Ангажман ради пружања увјеравања ограниченог степена укључује провођење поступака у циљу прибављања довољних и адекватних ревизијских доказа о томе да су препоруке проведене на начин како је то ревизор препоручио. То подразумијева да нисмо вршили ревизију активности, трансакција и стања билансних позиција текуће године како би се увјерили да исте или сличне грешке, неправилности и неусклађености нису поновљене, већ смо се фокусирали на књиговодствену документацију и изјаве који подржавају извјештај о провођењу препорука датих за 2018. годину. Избор поступака провјере је заснован на просуђивању, укључујући процјену ризика материјално погрешних информација у извјештају о провођењу датих препорука. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за праћење провођења препорука датих од ревизора јавног сектора у циљу осмишљавања поступака који су одговарајући у датим околностима.

Сматрамо да су прибављени докази, с обзиром на увјеравања ограниченог степена, довољни и одговарајући и да подржавају закључке дате у извјештају.

Основ за негативан закључак

Као што је наведено под тачкама 2.2. и 2.3. извјештаја:

Од укупно 11 препорука које су дате у Извјештају оведеној финансијској ревизији за 2018. годину, Јавна установа Национални парк „Козара“ Приједор дјелимично је провео пет препорука и двије препоруке није провео. Дјелимично су проведене препоруке које се односе на попис имовине и обавеза, економску класификацију, признавање и вредновање залиха материјала за израду учинака и залиха довршених учинака, те успостављање адекватног система интерних контрола и набавке роба и услуга у складу са Законом о јавним набавкама.

Нису проведне препоруке које се односе на признавање расхода на обрачунском основу, као и препорука која се односи на усклађивање интерних аката за обрачун плата и накнада у складу са Законом о платама запослених у јавним службама Републике Српске.

Негативан закључак

На основу извршене провјере презентоване књиговодствене и друге пратеће документације о провођењу препорука датих у Извјештају о проведеној финансијској ревизији Јавне установе Национални парк „Козара“ Приједор за 2018. годину, због значаја наведеног у пасусу, Основ за негативан закључак, нисмо стекли увјерење да су дате препоруке проведене.

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

Бања Лука, 21.07.2022. године

II ИЗВЈЕШТАЈ О СТАТУСУ ПРЕПОРУКА ДАТИХ ПРИЛИКОМ ФИНАНСИЈСКЕ РЕВИЗИЈЕ ЈАВНЕ УСТАНОВЕ НАЦИОНАЛНИ ПАРК „КОЗАРА“ ПРИЈЕДОР ЗА 2018. ГОДИНУ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске (у даљем тексту: Главна служба за ревизију) извршила је финансијску ревизију Јавне установе Национални парк „Козара“ Приједор за 2018. годину и у ревизијском извјештају број: РВ060-19 од 26.11.2019. године изразила мишљење са резервом за финансијске извјештаје и мишљење са резервом за усклађеност.

Приликом наведене ревизије дате су препоруке за финансијске извјештаје, да се:

- 1) попис имовине и обавеза врши у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза,
- 2) при евидентирању пословних промјена примјењује економска класификација и називи конта прописани Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике,
- 3) признавање и вредновање залиха материјала за израду учинака врши у складу са чланом 50. а признавање и вредновање залиха довршених учинака у складу са чланом 54. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,
- 4) расходи признају на обрачунском основу, у периоду у којем су извршени у складу са чланом 93. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и
- 5) образложења уз финансијски извјештај састављају у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, захтјевима МРС ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја и другим МРС ЈС.

Везано за усклађеност је препоручено да се:

- 1) успостави адекватан систем интерних контрола у смислу да се донесу интерна акта (правилници, упутства, смјернице), уреде питања од значаја за функционисање система књиговодства и рачуноводства сходно члану 7. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и да се проведу друге активности у складу са дијелом одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске,
- 2) набавке роба, радова и услуга проводе у складу са Законом о јавним набавкама; послови извршавају у складу са одредбама закључених уговора, законских и других важећих прописа,
- 3) финансијски план припрема да садржи буџетска средства и буџетске издатке сходно члану 5. и 6. Закона о буџетском систему Републике Српске, а програм рада са финансијским планом доноси најкасније почетком фискалне године,
- 4) интерни акти на основу којих је вршен обрачун плата и накнада запослених, ускладе са чланом 10, 11. и 15. Закона о платама запослених у јавним службама Републике Српске,
- 5) уговори о дјелу закључују за послове који испуњавају услове за закључење таквих уговора у складу са чланом 205. Закона о раду и
- 6) врши анализа спорних потраживања и даљи третман проводи у складу са релевантним законским прописима и рачуноводственим политикама.

2. Провођење препорука из предметног извјештаја

Јавна установа Национални парк „Козара“ Приједор (у даљем тексту: Национални парк) доставио је Главној служби за ревизију Одговор о активностима на отклањању неправилности утврђених у Извјештају о проведеној финансијској ревизији Јавне установе Национални парк „Козара“ Приједор за период 01.01-31.12.2018. године, у року од 60 дана од датума достављања извјештаја како је то прописано чланом 21. став (3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 98/05 и 20/14).

Извјештај о проведеним активностима на отклањању неправилности утврђених у извјештају о проведеној финансијској ревизији Јавне установе Национални парк „Козара“ Приједор за период 01.01-31.12.2018. године достављен је током провјере статуса препорука.

На Нацрт извјештаја о статусу препорука датих приликом финансијске ревизије Јавне установе Национални парк „Козара“ Приједор за 2018. годину, није било примједби.

2.1. Проведене препоруке

На основу провјере презентоване књиговодствене и друге пратеће документације и предузетих мјера (или датих образложења одговорних особа) за провођење препорука стекли смо увјерење да је Национални парк провео четири препоруке и то једну дату за финансијске извјештаје (под редним бројем 5) и три препоруке дате за усклађеност (под редним бројевима 3, 5 и 6).

За финансијске извјештаје:

Препорука број 5

Уз финансијске извјештаје за 2021. годину сачињена су и писана Образложења која пружају неопходне опште податке о Националном парку, рачуноводственој основи и примјени политикама, информације о оствареним приходима и примцима, расходима и издацима у односу на претходну годину, у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, број 15/17). Такође, извршена су објелодањивања која се односе на корисни вијек употребе или стопе амортизације за сваку класу некретнина и опреме признатих у финансијском извјештају, бруто књиговодствену вриједност, акумулирану исправку вриједности на почетку као и усклађивање књиговодствене вриједности на почетку и на крају периода за сваку класу некретнина, постројења и опреме у складу са параграфом 88 а) - е) МРС ЈС 17- Некретнине, постројења и опрема и МРС ЈС 31- Нематеријална имовина.

За усклађеност:

Препорука број 3

Национални парк је буџетски корисник и финансијске извјештаје презентује у складу са прописима којима се уређује буџетски систем Републике. Финансијским планом за 2021. годину, који је усвојио Управни одбор 22.03.2021. године планирани су приходи и примци, расходи и издаци, као и обрачунске категорије прихода и расхода које не подразумијевају приливе и одливе средстава. Финансијски план за 2022. годину припремљен је у складу са чланом 5. и 6. Закона о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16), без обрачунских категорија прихода и расхода, а планирана буџетска средства и буџетски издаци су уравнотежени. Такође, позиције прихода и расхода у финансијском плану

су планиране према економској класификацији конта прописаној Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 98/16, 115/17 и 118/18). Управни одбор усвојио је План рада и пословања са финансијским планом 04.02.2022. године, а Влада Републике Српске на исти је дала сагласност 21.04.2022. године.

Препорука број 5

У складу са чланом 205. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“, број 1/16, 66/18 и 119/21) Национални парк је у 2021. години закључио девет уговора о дјелу за обављање послова који су ван дјелатности послодавца, који имају за предмет самостално извршење одређених интелектуалних послова (рестаурација и конзервација дубореза, лектура и колектура рукописа књиге, рецензија ловне основе и др.).

Препорука број 6

Извршена је анализа спорних потраживања која су на дан 31.12.2021. године исказана у износу 103.438 КМ. За износ потраживања од 12.905 КМ покренут је поступак наплате пред судом, а 65.705 КМ се односи на потраживања из ранијег периода (1998-2015. година) која су према ставу руководства ненаплатива. У току вршења провјере статуса препорука Национални парк је упутио захтјев надлежном Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, да предложи Влади Републике Српске, да се наведена потраживања отпишу, у складу са чланом 73. став (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 115/17 и 118/18).

2.2. Дјелимично проведене препоруке

На основу провјере презентоване документације о спровођењу препорука стекли смо увјерење да су дјелимично проведене три препоруке дате за финансијске извјештаје (под редним бројем 1, 2 и 3) и двије препоруке дате за усклађеност (под редним бројем 1 и 2).

За финансијске извјештаје:

Препорука број 1

У складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број 45/16 и 113/21), извршен је попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2021. године у складу са чланом 4, извјештај о попису достављен је од стране комисије на усвајање 31.12.2021. године у складу са чланом 20. став (2).

У пописне листе није извршен количински унос имовине преузете из одговарајућих књиговодствених евиденција, унос цијена по јединици пописане имовине и пренос стања имовине и обавеза преузетих са документације која одражава екстерну потврду стања, што није у складу са чланом 18. став (1) тачка 1), 3) и 5) наведеног правилника. Извјештај о попису не садржи упоредни преглед стварног и његоводственог стања пописане имовине и обавеза у складу са чланом 20. став (1) тачка 3) истог правилника.

Препорука број 2

Национални парк није досљедно примјењивао бројчане ознаке, економску класификацију и називе конта који су приписани Аналитичким контним планом садржаним у Правилнику о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике приликом евидентирања пословних промјена у главној књизи (главна књига изван главне књиге трезора). У току провјере статуса препорука покренута је активност на усаглашавању обавезне економске класификације (аналитички конто) и назива конта и дјелимично је извршено усаглашавање са Правилником (које је било могуће због промета).

Препорука број 3

Национални парк је у 2021. години приликом набавке залиха материјала за израду учинака (нафте и нафтних деривата, резервних дијелова и другог материјала) евидентирао издатке за нефинансијску имовину у складу са чланом 50. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, према којем набавка залиха материјала за израду учинака има третман издатака за нефинансијску имовину.

До краја 2021. године није вршено вредновање залиха довршених учинака у складу са чланом 54. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Вредновање залиха довршених учинака вршено је по продајној цијени (према одобреном ценовнику шумских дрвних сортимената). Почетком 2022. године набављен је софтверски програм за помоћну књиговодствену евиденцију путем које се у наредном периоду планирају обезбиједити информације о начину формирања цијена и омогућити признавање и вредновање залиха довршених учинака и правилно исказивање ефеката између цијене коштања и продајне цијене шумских дрвних сортимената у складу са поментим чланом правилника.

За усклађеност:

Препорука број 1

Управни одбор Националног парка је 09.06.2022. године донио Правилник о измјенама и допунама Правилника о раду Јавне установе Национални парк „Козара“ Приједор, којим је регулисан начин пријема радника у радни однос.

Такође, директор Националног парка је 31.12.2021. године донио Одлуку о условима и начину коришћења и употребе службених возила Јавне установе Национални парк којом су уређени услови, начин коришћења и употребе службених возила и Одлуку о трошковима средстава за репрезентацију, којом је регулисано право, услови и начин коришћења средстава за репрезентацију. У току 2021. године донесене су одлуке о плаћању трошкова мобилних телефона, висини дозвољеног прекорачења изнад претплате за запослене у оквиру изабраног тарифног пакета.

Није донесен акт којим би се уредила питања од значаја за функционисање система књиговодства и рачуноводства, сходно члану 7. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15 и 78/20). Национални парк примјењује Правилник о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Такође, нису донесене процедуре и правила којима се уређују процес израде и извршења финансијског плана, реализације (наплате) властитих прихода и управљање готовином.

Руководство Националног парка није предузимало активности за успостављање система интерних финансијских контрола прописане Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16) и Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17). Није именовано одговорно лице које би било задужено за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле, није донесен акт о управљању ризицима којим се уређују организациони циљеви и задаци, извршена процјена ризика и управљање ризицима (члан 8. став 2 закона) и нису дефинисани кључни пословни процеси и успостављена књига пословних процеса (тачка 22. подтачке 3, 4 и 5. наведеног упутства), као ни друге активности.

Препорука број 2

У поступцима набавки уговорене вриједности 51.209 КМ који се односе на радове на уређењу шумског пута Манџукине баре, насипању пута и границе регионалног пута Водице, набавке и уградње пластичних цјевоводних пропуста, санације клизишта на регионалном правцу Мраковица-Пашини конаци, реконструкције објекта гараже у Меморијалној зони, уградње штампаног бетона на објекту ладаре у Меморијалној зони, те израде идејно техничких рјешења за бунгалове у Националном парку, за степениште, за угоститељски објекат и за санацију постојећих бунгалова, радова/услуга под истим бројем из ријечника јединствених набавки, проведено је више директних споразума (4-6) умјесто конкурентског захтјева, што није у складу са чланом 15. став (6) Закона о јавним набавкама.

У отвореном поступку набавке аутомобила није објављено обавјештење о јавној набавци у Службеном гласнику БиХ у складу са чланом 36. став (1) поменутог закона.

Комисија за јавне набавке је донијела пословник о раду у складу са чланом 9. став 2) Правилника о успостављању и раду комисије за набавке (Службени гласник БиХ број 103/14) у отвореном поступку набавке аутомобила.

Национални парк је накнадно објавио основне елементе уговора закључених у току 2021. године на својој web страници у складу са чланом 75. став (2) Закона и Упутством о објави основних елемената уговора и измјена уговора („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 56/15).

2.3. Нереализоване препоруке

На основу провјере презентоване документације о провођењу препорука (и датих образложења одговорних особа) утврђено је да Национални парк није провео једну препоруку дату за финансијске извјештаје (под редним бројем 4) и једну препоруку за усклађеност (под редним бројем 4).

За финансијске извјештаје:

Препорука број 4

На основу провјере улазних фактура уочили смо одступања приликом признавања расхода у оквиру обрачунског периода у којем су извршени. Одступања се односе на изведене радове санитарне сјече од стране извођача радова у децембру 2020. године у најмањем износу (10.467 М) за које је добављач испоставио фактуре у јануару 2021. године, прије датума извјештавања, који су признати у оквиру расхода за 2021. годину супротно члану 93. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, према којем се

расходи признају на обрачунском основу, у периоду кад је обавеза настала, без обзира да ли је извршено и само плаћање.

За усклађеност:

Препорука број 4

Национални парк није донио интерне акте за обрачун плата запослених који су усклађени са чланом 10, 11. и 15. Закона о платама запослених у јавним службама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 66/18, 105/19 и 119/21). Колективни уговор Националног парка, који се примјењивао приликом обрачуна плата и накнада до краја 2021. године није био усклађен са поменутиим законом, престао је да важи 05.09.2021. године, а нови није донесен. Од 01.01.2022. године са запосленима су закључени анекси уговора о раду према измјенама и допунама Закона о платама запослених у јавним службама Републике Српске. До 01.01.2022. године није вршено усклађивање плата у складу са измјенама и допунама поменутог закона. Обрачун прековременог рада вршен је супротно члану 15. поменутог закона, којим је прописано да за сваки сат прековременог радног времена, запослени имају право на један сат компензирајућег радног времена, који се прерачунавају тромјесечно у слободне дане и сате, које запослени треба да искористе најкасније у року од шест мјесеци. Национални парк је вршио увећање плате по основу прековременог рада, супротно одредбама поменутог закона.

3. Закључак

Национални парк је доставио Главној служби за ревизију Одговор о активностима на отклањању неправилности утврђених у Извјештају о проведеној финансијској ревизији Јавне установе Национални парк „Козара“ Приједор за период 01.01-31.12.2018. године, у року од 60 дана од датума достављања извјештаја како је то прописано чланом 21. став (3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске.

На основу испитане књиговодствене и друге пратеће документације и датих образложења одговорних лица, закључили смо да је Национални парк од укупно 11 датих препорука провео четири препоруке, дјелимично је провео пет препорука, а двије препоруке нису проведене.

Ревизијски тим

Мира Раљић, с.р.

Ивана Микић, с.р.